

IŠTEKLIŲ RINKINYS

7 SEKA: Pagrindinės siužeto linijos ir pasakojimo arkos struktūrizavimas

Tikslinė grupė: pedagogai, jaunimo darbuotojai, mokytojai

Numatoma trukmė: 60–70 minučių

Kontekstas: formaliojo, neformaliojo ir savarankiško mokymosi aplinkos

Priemonės: popierius (A3), žymekliai, scenarijų šablonai, lenta/virtualioji lenta ir kt.

Veiklos gali būti atliekamos individualiai, grupėse arba moderuojamose aplinkose, priklausomai nuo mokymosi konteksto ir mokinių poreikių.

1. TIKSLAI

- Šios sekos tikslas – padėti dalyviams susisteminti pagrindinę savo „Nuotykių knygos“ siužeto liniją, suskirstant svarbiausius įvykius į aiškią pasakojimo struktūrą.
- Dalyviai pavers ankstesnėse sekcijose sukurtas idėjas (klimato iššūkis, žinutė, pagrindinis veikėjas, kontekstas) į struktūrizuotą įvykių seką.
- Dėmesys skiriamas logiškos ir nuoseklios istorijos eigos kūrimui: pradžia, plėtra, lūžio taškas ir pabaiga.
- Ši seka padeda sukurti aiškią pasakojimo struktūrą, kuri vėliau bus išplėsta ir skaitmenizuota tolesnėse sekose.

2. SEKOS APRAŠYMAS

Ši seka skirta istorijos organizavimui į aiškią ir logišką struktūrą.

Dalyviai kuria savo siužetą, išdėstydami įvykius į paprastą pasakojimo arką, sudarytą iš keturių pagrindinių etapų:

- Įžanga – situacijos pristatymas
- Konfliktas / veiksmo įtampa – problemos plėtojimas
- Kulminacija – pagrindinis sprendimas arba lūžio taškas

- Atomazga – rezultatas ir pasekmės.

Tikslas nėra parašyti visą istoriją, bet apibrėžti, kas vyksta kiekviename etape ir kaip įvykiai yra susiję.

Ši struktūra padės užtikrinti, kad:

- istorija būtų aiški ir suprantama
- įvykiai vyktų logiška tvarka
- klimato problema ir su ja susijusi žinia tebėra pagrindiniai klausimai

2.1. Laukiamas rezultatas

Sekos pabaigoje kiekviena grupė arba dalyviai parengia naratyvinį arkos žemėlapij arba scenarijų, įskaitant:

- Aiškią pradinę situaciją (įžangą)
- Apibrėžtą problemą ar konfliktą, susijusį su klimato iššūkiu
- Pagrindinį posūkį ar sprendimą (kulminaciją)
- Galutinį rezultatą, parodantį pasekmes (atomazgą)

Rezultatas turėtų būti vizualus (diagramos, schemos ar scenarijaus) ir tinkamas naudoti kitose sekose.

3. SIŪLOMA VEIKLA

1 veikla: Pradinės situacijos apibrėžimas (įžanga)

Trukmė: 15–20 min

Dalyviai apibrėžia savo istorijos pradžią remdamiesi ankstesnėmis sekomis:

- Klimato iššūkis ([1 Seka](#))
- Švietimo žinutė ([2 Seka](#))
- Pagrindinis veikėjas, veikėjai ir kontekstas ([3–5 Sekos](#))

Užduotis. Apibrėžkite:

- Kur vyksta istorija?

- Kas dalyvauja?
- Kokia yra pradinė situacija prieš problemos augimą.

Rezultatas: trumpas pradinės situacijos aprašymas arba vizualus eskizas.

2 uždutis: Konflikto plėtojimas (veiksmo įtampa)

Trukmė: 15–20 min

Dalyviai apibrėžia, kaip problema vystosi.

Uždutis:

- Kas keičia ar sutrikdo pradinę situaciją?
- Kokie įvykiai pablogina ar komplikuoja situaciją?
- Kokios kliūtys atsiranda?

Mokytojai skatina dalyvius mąstyti priežasties - pasekmės tvarka (vienas įvykis veda prie kito).

Rezultatas: 2–3 susiję įvykiai, parodantys, kaip didėja įtampa.

3 uždutis – Lūžio taško (kulminacijos) nustatymas

Trukmė: 10–15 min

Dalyviai apibrėžia svarbiausią istorijos momentą.

Uždutis:

- Koks yra pagrindinis sprendimas ar pokyčio momentas?
- Kokį pasirinkimą reikia padaryti?
- Kaip tai susiję su ugdomąja žinute ([2 sekcija](#))?

Rezultatas: vienas aiškus lūžio taškas arba sprendimas.

4 uždutis – Veiksmo pabaigos aprašymas (atomazga)

Trukmė: 10–15 min

Dalyviai apibrėžia, kas vyksta po lūžio taško.

Uždutis:

- Kokios yra sprendimo pasekmės?
- Kaip pasikeičia situacija?

- Ką galiausiai perteikia istorija?

Rezultatas: trumpas pabaigos aprašymas (teigiamas, neigiamas arba mišrus)

5 užduotis – Naratyvinės arkos žemėlapių kūrimas

Trukmė: 10 min

Dalyviai visus elementus suskirsto į vizualią struktūrą:

- Scenarijus
- Srauto diagrama
- Minčių žemėlapis

Žemėlapyje turėtų būti aiškiai parodyta: Įžanga -> Konfliktas -> Kulminacija -> Atomazga

Tai bus darbo įrankis tolesnėms sekoms.

4. SKAITMENINIŲ ĮRANKIŲ RINKINYS SEKAI REALIZUOTI

Ši seka gali apimti papildomus įrankius, padedančius vizualiai organizuoti pasakojimo arką:

- „[Canva](#)“ – scenarijų ir vizualių pasakojimo žemėlapių kūrimui
- „Google Slides“ – skaidrių pagrindu sukurtam pasakojimo struktūrizavimui
- „[Obsidian](#)“ – pasakojimo elementų ryšių žemėlapių kūrimui

Pasirinktinai (pažengusiems):

- „[Inklewriter](#)“ – paprastam pasakojimo struktūrizavimui

Išplėstiniam skaitmeniniam pasakojimui ir interaktyviam kūrimui žr. [6 ir 9 sekas](#) bei [5 pamoką](#).

5. KAIP TAIKYTI ŠIAS VEIKLAS FORMALIUOSE IR NEFORMALIUOSE KONTEKSTUOSE

Formalaus švietimo kontekstas (pvz., mokykla)

- Naudokite kaip struktūruotą rašymo ar pasakojimo veiklą
- Integruokite į kalbos, menų ar aplinkos pažinimo, pilietinį ugdymą

Neformalus ir savaiminio mokymosi kontekstas (jaunimo organizacijos, bendruomenės aplinka)

- Grupinės pasakojimų kūrimo dirbtuvės
- Interaktyvių pasakojimų sesijos

6. PRITAIKYMAS MOKINIAMS SU SPECIFINIAIS MOKYMO SI SUTRIKIM AIS

Naudokite supaprastintus scenarijų šablonus

- Užduotis suskirstykite į mažus žingsnius
- Naudokite piktogramas ir vizualinę pagalbą
- Leiskite pasakoti žodžiu, o ne raštu
- Pateikite pavyzdžių kiekvienam etapui
- Skatinkite bendradarbiavimą

7. SUSIJUSI MOKYMO MEDŽIAGA

- 3 Pamoka – Įtraukiančių pasakojimų apie klimatą kūrimas
- 4 Pamoka – Interaktyvaus pasakojimo technikos: vaidmenų žaidimas ir sprendimų priėmimas
- 5 Pamoka – Skaitmeninių ir multimedijos priemonių naudojimas pasakojimams kurti

1 PRIEDAS

PASAKOJIMO ARKOS ŠABLONAS

Instrukcijos: užpildykite kiekvieną skiltį trumpais sakiniais, raktiniais žodžiais arba piešiniais.

Stenkitės, kad tekstas būtų aiškus, o ne tobulas.

Istorijos etapas	Pagrindiniai klausimai	Jūsų užrašai / eskizas
1. Įžanga	- Kur vyksta istorija? - Kas dalyvauja? - Kokia yra pradinė situacija?	
2. Konfliktas / Veiksmo įtampa	- Kokia problema iškyla? - Kas pasikeičia? - Kas dar labiau apsunkina situaciją?	
3. Kulminacija (lūžio taškas)	- Koks yra pagrindinis sprendimas ar pokyčio momentas? - Ką veikėjas turi pasirinkti?	
4. Atomazga (rezultatas)	- Kas nutinka pabaigoje? - Kokios yra pasekmės? - Kas pasikeičia?	